
Dato:	Sagsnummer:	Sagsbehandler:	Afdeling:
17-08-2021	21/24790	Tommy Sauer Pedersen	Budget og Analyse

Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

1. Valg mellem statsgaranti eller selvbudgettering

Kommunerne skal hvert år vælge, om man for indkomstskat og tilskud og udligning skal vælge statsgaranterede indtægter, eller i stedet bruge selvbudgetterede indtægter på baggrund af egne skøn for folketal og udskrivningsgrundlag.

Statsgarantien vælges ved 2. behandlingen af budgettet for 2022, og indtægterne efterreguleres ikke. Kommunen vil modtage de beløb i udligning, tilskud og skat, som fremgår af Bolig- og Indenrigsministeriets udmelding, der i år er udsendt primo juli. Ved selvbudgettering bliver kommunens indtægter i 2022 også lagt fast ved 2. behandlingen af budgettet. Men de er baseret på kommunens egne budgetforudsætninger. Indtægterne bliver efterreguleret tre år efter (i 2025), når faktiske opgørelser foreligger for alle landets kommuner.

2. Anbefaling om valg af statsgaranti

Det anbefales, at der for 2022 vælges statsgaranti for udskrivningsgrundlag, tilskud og udligning.

En forholdsvis stor befolkningsfremgang i foråret 2021 og en bedre konjunkturudvikling end forventet ved indgåelsen af aftalen mellem regeringen og KL kunne tale for valg af selvbudgettering. Der er imidlertid en meget stor usikkerhed forbundet med skønnet for udskrivningsgrundlaget for 2022. Hvis der, med baggrund i deltavarianten for Covid-19, igen opstår en økonomisk afmatning og fortsat svære betingelser for eksport og turisme, så kan det dæmpe den økonomiske vækst fra 2021 til 2022.

Det vurderes helt frem til 2. behandlingen af budget 2022 om befolkningsudvikling og skøn for vækst i udskrivningsgrundlag kan give et tilstrækkeligt robust grundlag for valg af selvbudgettering.

3. Baggrund for Statsgaranteret udskrivningsgrundlag

Med virkning fra 1996 blev der gennemført en finansieringsreform for kommunerne, som bestod i en udligningsreform og indførelse af mulighed for at vælge et statsgaranteret udskrivningsgrundlag i stedet for selv at budgettere skattegrundlaget som man hidtil havde gjort.

Statsgarantien for et budgetår beregnes som en fremskrivning af den enkelte kommunes faktiske udskrivningsgrundlag for året tre år før budgetåret. Kommunens udskrivningsgrundlag fremskrives med en procent, der svarer til statens skøn over væksten i det gennemsnitlige kommunale udskrivningsgrundlag fra året tre år før budgetåret til budgetåret.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2022 er beregnet på grundlag af den endelige opgørelse af den enkelte kommunes faktiske udskrivningsgrundlag for 2019, som forelå i maj 2021. Herfra er trukket niveauændringer som følge af ændrede skatteregler i perioden 2019 til 2022. På grundlag af statens konjunkturvurdering er væksten i det kommunale udskrivningsgrundlag fra 2019 til 2022 skønnet til 7,6 pct. Fordelt på år er der en

stigning fra 2019 til 2020 på 5,3 procent, en stigning fra 2020 til 2021 på 0,9 procent og en stigning fra 2021 til 2022 på 1,4 procent.

Som det fremgår, er statsgarantien en ret simpel beregning, der ikke som sådan er et forsøg på at ramme den enkelte kommunes skattegrundlag. Der indgår ikke regionale forskelle i fremskrivningsprocenten og der tages heller ikke hensyn til, om der i kommunen bliver flere eller færre skatteydere. Det sidste gør, at især kommuner med befolkningsvækst kan have et incitament til ikke at vælge statsgarantien. Statsgarantien kan betragtes som et sikkerhedsnet der spændes ud under kommuner, især kommuner med lav vækst og faldende befolkningstal.

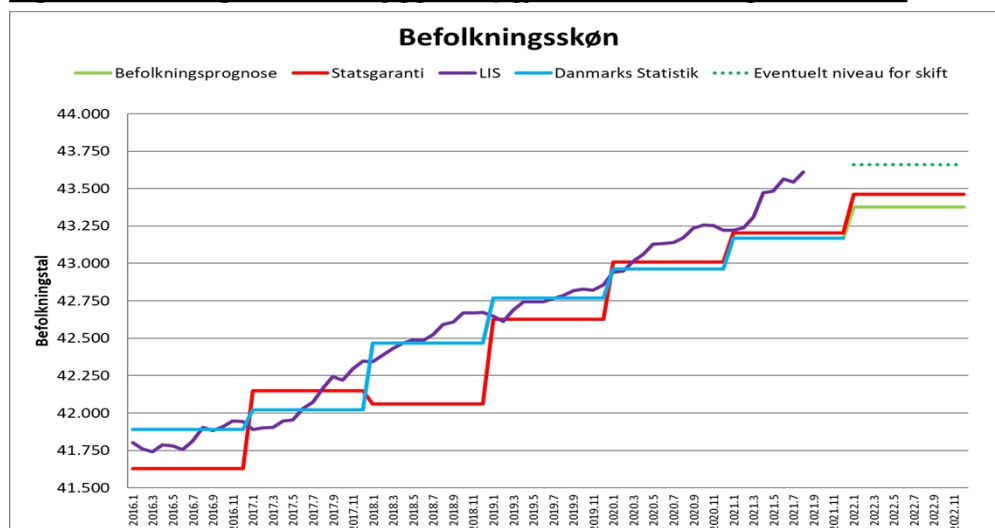
4. Befolkningstal

Skønnet for befolkningstallet pr. 1. januar i budgetåret er en meget afgørende forudsætning for valget mellem statsgaranti og selvbudgettering. Tilskud og udligning udligner en stor del af de tab eller gevinster der ellers kan være i budgetåret på baggrund af en ændret udvikling i skattegrundlaget, så i budgetåret vil det største incitament for valg af selvbudgettering være et højere skønnet befolkningstal, end det der indgår i statsgarantien.

Staten har til statsgarantien, ud fra nationale skøn udarbejdet af Danmarks Statistik, skønnet et folketal pr. 1. januar 2022 på 43.461. Kommunens befolkningsprognose skønner et befolkningstal på 43.376. Som det ses i figur 2, har statens skøn haft en tendens til at have en forsinket tilpasningsmekanisme, hvilket giver nogle markante udsving i enkelte år. Et meget lavt statsligt skøn i 2018, set i forhold til udviklingen, var hovedbaggrunden for valg af selvbudgettering i 2018.

Den nuværende udvikling i folketal ser ud til at være højere end hidtil skønnet. Udviklingen kan imidlertid skyldes midlertidige effekter fra uddannelsesinstitutioner og sommerhuse. Hertil kommer, om situationen med Covid-19 kan have ændret adfærden omkring den adresse, hvorpå man er tilmeldt folkeregisteret. Det er svært at skønne over udviklingen frem til 1. januar 2022, da der nogle år er stagnation i 2. halvår, mens der i andre år er en fortsat stigning gennem hele året.

Figur 2. Udvikling i antal indbyggere opgjort ud fra betalingskommune.

For at det skal blive relevant at overveje selvbudgettering bør det skønnede folketal pr. 1. januar 2022 være cirka 200 indbyggere over statsgarantien, det vil sige cirka 43.660. Det vil alt andet lige give en øget indtægt på

cirka 10 mio. kr. i skatteindtægt og 2,5 mio. kr. i tilskud og udligning. Det vil være på et niveau, hvor det kan overvejes, om det er en tilstrækkelig robust gevinst ved valg af selvbudgettering.

5. Skatteprognose

Til skatteprognosen er der brugt KL's modelværktøj for beregning af skatter, tilskud og udligning. Modellen giver mulighed for at udarbejde prognoser ud fra forskellige forudsætninger. Prognosen er udarbejdet på baggrund af indkomsterne i 2018 opgjort i maj 2020.

Der er i modellen to beregninger for henholdsvis statsgaranti og selvbudgettering. De to beregninger er i nedenstående tabel 1 sammenholdt på et overordnet niveau. KL's beregningsmodel viser på nuværende tidspunkt, at de to beregningsmetoder ligger tæt på hinanden.

Tabel 1. Sammenligninger af modelberegninger for skat, tilskud og udligning i 2022.

1.000 kr. (- betyder indtægt og merindtægt)	Statsgaranti	Selvbudg.	Forskel
Indkomstskatteprovenu	-1.960.850	-1.958.078	2.772
Udligning og generelle tilskud	-699.276	-701.281	-2.005
Samlet	-2.660.126	-2.659.359	767

Det at skatteindtægten er nogenlunde den samme i de to modelberegninger kan tolkes på den måde, at udviklingen i aldersgrupper og indkomster i Syddjurs Kommune skønnes til at give en stigning, der ligger tæt på den gennemsnitlige i landet.

6. Tidligere valg af selvbudgettering

Syddjurs Kommune har de senere år mest valgt statsgaranti. Dog er der for 2018 og 2019 valgt selvbudgettering. Der blev også valgt selvbudgettering i 2011, hvilket gav en indtægt i 2011 på netto cirka 10 mio. kr., men efterfølgende gav anledning til en negativ efterregulering i 2014 på netto cirka 20 mio. kr.

I tabel 4 er vist resultatet af valg af selvbudgettering i 2018 og 2019. I 2018 er gevinsten ved valg af selvbudgettering på 6,2 mio. kr., hvor der oprindeligt i budgettet blev indarbejdet en gevinst på 9,7 mio. kr. I 2019 er der en gevinst på 10,5 mio. kr., hvor der i budget 2019 blev indregnet en gevinst på 9,9 mio. kr. Valget af selvbudgettering har i disse to år således i modsætning til 2011 betydet en økonomisk gevinst.

Tabel 2. Selvbudgettering som det indgår i budget 2022 og budget 2022

1.000 kr.	Oprindeligt	Oprindeligt skøn for år 3	Yderligere ændring	Samlet ændring
År:	2018	2021		Samlet
Skatteindtægt, ændring	-2.750	0	-12.888	-15.638
Tilskud og udligning, ændring	-6.924	-2.430	18.825	9.471
Samlet økonomi	-9.674	-2.430	5.937	-6.167
År:	2019	2022		Samlet
Skatteindtægt, ændring	0	0	-36.165	-36.165
Tilskud og udligning, ændring	-9.900	2.441	33.148	25.689
Samlet økonomi	-9.900	2.441	-3.017	-10.476